

УДК: 502.7 (575.2)

ЕВРАЗИЯЛЫК ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИКТИН КАРАНТИНДИК ОБЪЕКТИЛЕРИ

Ж.М.Челпакова

Кыргыз Улуттук Илимдер Академиясы Биология институту

chelpakova@gmail.com

Аннотация: Евразиялык экономикалык бирликтин карантиндик объектилеринин бирдиктүү тизмегин бекитүү жөнүндө маалымат берилген. Бирдиктүү тизмеде курт-кумурскалардын жана кенелердин аталыштары латынча, орусча жана кыргызча келтирилген. 2014-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомунда белгиленген түрлөрдүн тизмеси көрсөтүлгөн.

Аннотация: Дана информация об утверждении Единого перечня карантинных объектов Евразийского экономического союза. Приведен Единый перечень с названиями насекомых и клещей на латинском, русском и кыргызском языках. Отмечены виды из национального перечня в редакции постановления Правительства Кыргызской Республики 2014 года.

Summary: The Uniform List of Quarantine Organisms under the Eurasian Economic Union is presented. Kyrgyz names are given for 106 insects and mites species from EEU Uniform List of Quarantine Organisms, adding the Latin and Russian ones. Species from the national list in the version after Kyrgyz governmental Decree 2014 is given.

Евразиялык Экономикалык Комиссиясынын Кеңештин Чечими, 2016-жылдын 30 ноябры, № 158, Москва шаары.

Негизги сөздөр: карантиндик объектилер, курт-кумурскалар, кене, бирдиктүү тизме, Евразиялык экономикалык бирлик, Өкмөттүн токтому.

Ключевые слова: карантинные объекты, насекомые, клещ, единый перечень, Евразийский экономический союз, постановление Правительства.

Key words: objects of the quarantine, insects, mite, Unified List, Eurasian Economic Union, government decree.

2014-жылдын 29-майындагы Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндөгү Келишимдин 59-беренесинин 3-пунктуна жана 2014-жылдын 23-декабрындагы Жогорку Евразиялык экономикалык кеңештин №98 Чечими менен бекитилген Евразиялык экономикалык комиссиянын Иш регламентинин №1 тиркемесинин 47-пунктуна ылайык Евразиялык экономикалык комиссиясынын Кеңеши **чечти:**

1. Тиркелген Евразиялык экономикалык бирликтин карантиндик объектилеринин бирдиктүү тизмеги бекитилсин.

2. Ушул Чечим Евразиялык экономикалык бирликтин бирдиктүү карантиндик фитосанитардык талаптары күчүнө кирген күндөн тартып күчүнө кирет.

Евразиялык экономикалык комиссиясынын Кеңешинин мүчөлөрү: Армения Республикасынан—В. Габриелян, Беларусь Республикасынан— В. Матюшевский, Казакстан Республикасынан—А. Мамин, Кыргыз Республикасынан—О. Панкратов, Россия Федерациясынан— И. Шувалов.

Евразиялык экономикалык бирликтин карантиндик объектилеринин

БИРДИКТҮҮ ТИЗМЕГИ

Евразиялык экономикалык бирликтин аймагында жок карантиндик зыяндуу организмдер				
Курт-кумурскалар жана кенелер				
№ n/n	Тизмектин латынча аталышы	Тизмектин орусча аталышы	Евразиялык Экономикалык Комиссиясынын Кеңешинин котормосу	Ж.М.Челпакованын котор- мосу
1.	<i>Acleris gloverana</i> (Walsingham)	Западная черноголовая листо- вертка	Батыш кара баштуу жалбырак түргүчү	+
2.	<i>Acleris variana</i> (Fernald)	Восточная черноголовая листо- вертка	Чыгыш кара баштуу жалбырак түргүчү	+
3.	<i>Agrilus anxius</i> Gory	Бронзовая березовая златка	Кайыңчыл колосымак ал- тынчык	+
4.	<i>Nemorimyza maculosa</i> (Malloch)	Хризантемовый листовой минер	Хризантемалык жалбыракчыл минер	+
5.	<i>Anoplophora chinensis</i> (Forster)	Китайский усач	Кытай мурутчаны	+
6.	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky)	Азиатский усач	Азия мурутчаны	+
7.	<i>Bactrocera cucurbitae</i> (Coquillett)	Африканская дынная муха	Африка коончул чымыны	+
8.	<i>Blissus leucopterus</i> (Say)	Пшеничный клоп	Буудай канталасы	+
9.	<i>Callosobruchus</i> spp.	Зерновки рода <i>Callosobruchus</i>	<i>Callosobruchus</i> уруусундагы данчылдар	+
(10).	<i>Caulophilus latinasus</i> (Say)	Широкохоботный амбарный долгоносик	Жазы тумшуктуу кампа шиштумшугу	+
(11).	<i>Ceroplastes rusci</i> (Linnaeus)	Инжировая восковая ложнощи- товка	Момчул анжыр калкансөрөйү	+
12.	<i>Choristoneura fumiferana</i> (Clemens)	Американская еловая листоверт- ка	Америка карагай жалбырак түргүчү	+
13.	<i>Choristoneura occidentalis</i>	Западная еловая листовертка	Батыш карагай жалбырак	+

	Freeman		түргүчү	
14.	<i>Chrysodeixis eriosoma</i> (Doubleday)	Зеленая садовая совка	Бакча жашыл үкү көпөлөгү	+
15.	<i>Conotrachelus nenuphar</i> (Herbst)	Плодовый долгоносик	Мөмөчүл шиштумшук	+
16.	<i>Corythucha arcuata</i> (Say)	Дубовая кружевница	Эменчил тордомо	+
17.	<i>Dendroctonus brevicomis</i> Le Conte	Западный сосновый лубоед	Батыш кызыл карагай бу- лачылы	+
18.	<i>Dendroctonus ponderosae</i> Hopkins	Горный сосновый лубоед	Тоо кызыл карагай булачылы	+
19.	<i>Dendroctonus rufipennis</i> (Kirby)	Еловый лубоед	Карагай булачылы	+
20.	<i>Dendroctonus valens</i> Le Conte	Рыжий сосновый лубоед	Кызыл карагай сары булачы- лы	+
21.	<i>Diabrotica barberi</i> Smith & Lawrence	Северный кукурузный жук	Түндүк жүгөрүчүл коңузу	+
(22).	<i>Diabrotica virgifera virgifera</i> Le Conte	Западный кукурузный жук	Батыш жүгөрүчүл коңузу	+
23.	<i>Drosophila suzukii</i> (Matsumura)	Азиатская ягодная дрозифила	Азия жемишчил дрозифиласы	+
24.	<i>Echinothrips americanus</i> Morgan	Эхиотрипс американский	Америка эхиотрипси	+
25.	<i>Epitrix cucumeris</i> Harris	Картофельный жук-блошка	Картөшкөчүл секиргич коңуз	+
26.	<i>Epitrix tuberis</i> Gentner	Картофельный жук-блошка клубневая	Картөшкөчүл түймөкчүл се- киргич коңуз	+
27.	<i>Frankliniella fusca</i> (Hinds)	Американский табачный трипс	Америка тамекичил трипси	+
28.	<i>Frankliniella insularis</i> (Franklin)	Вест-индийский цветочный трипс	Вест-индия гүл трипси	+
29.	<i>Frankliniella tritici</i> (Fitch)	Восточный цветочный трипс	Чыгыш гүл трипси	+
30.	<i>Frankliniella schultzei</i> (Trybom)	Томатный трипс	Томатчыл трипс	+
31.	<i>Frankliniella williamsi</i> Hood	Кукурузный трипс	Жүгөрүчүл трипс	+
32.	<i>Halymorpha halys</i> Stål	Коричнево-мраморный клоп	Күрөң мрамордуу кантала	+
33.	<i>Helicoverpa zea</i> (Boddie)	Американская кукурузная совка	Америка жүгөрүчүл үкү көпөлөгү	+
34.	<i>Ips calligraphus</i> (Germar)	Восточный шестизубчатый ко- роед	Чыгыш алты тиштүү кабыкчылы	+
35.	<i>Ips grandicollis</i> (Eichhoff)	Восточный пятизубчатый короед	Чыгыш беш тиштүү кабыкчы-	+

			лы	
36.	<i>Ips pini</i> (Say)	Орегонский сосновый короед	Орегон кызыл карагай кабыкчылы	+
37.	<i>Ips plastographus</i> (Le Conte)	Калифорнийский короед	Калифорния кабыкчылы	+
38.	<i>Leptoglossus occidentalis</i> Heidemann	Сосновый семенной клоп	Кызыл карагай урукчул кан-таласы	+
39.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> Blanchard	Южноамериканский листовой минер	Түштүк Америка жалбырак-чыл минери	+
40.	<i>Liriomyza langei</i> Frick	Калифорнийский гороховый минер	Калифорния буурчакчыл минери	+
41.	<i>Liriomyza nitzkei</i> Spencer	Луковый минер	Пиязчыл минер	+
42.	<i>Liriomyza sativae</i> Blanchard	Овощной листовой минер	Жашылча жалбыракчыл минери	+
(43).	<i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess)	Американский клеверный минер	Америка бедечил минери	+
44.	<i>Margarodes vitis</i> (Philippi)	Южноамериканский виноград-ный червец	Түштүк Америка жүзүмчүл куртсымагы	+
45.	<i>Megaselia scalaris</i> (Loew)	Многоядная муха-горбатка	Өтө уулуу бүкүр чымын	Азыгы көп түрдүү бүкүр чымын
46.	<i>Monochamus alternatus</i> Hope	Японский сосновый усач	Япония кызыл карагайчыл мурутчаны	+
47.	<i>Monochamus carolinensis</i> (Olivier)	Каролинский усач	Каролин мурутчаны	+
48.	<i>Monochamus clamator</i> Le Conte	Пятнистый сосновый усач	Кызыл карагайчыл темгилдүү мурутчаны	+
49.	<i>Monochamus marmorator</i> Kirby	Усач-мarmorатор	Мarmorатор мурутчаны	+
50.	<i>Monochamus mutator</i> Le Conte	Усач-мутатор	Мутатор мурутчаны	+
51.	<i>Monochamus notatus</i> (Drury)	Северо-восточный усач	Түндүк-чыгыш мурутчаны	+
52.	<i>Monochamus obtusus</i> Casey	Тупонадкрылый усач	Тукул канат жапкычтуу мурутчан	+
53.	<i>Monochamus scutellatus</i> (Say)	Белопятнистый усач	Ак темгилдүү мурутчан	+
54.	<i>Monochamus titillator</i> (Fabricius)	Южный сосновый усач	Түштүк кызыл карагайчыл мурутчаны	+
(55).	<i>Pantomorus leucoloma</i> Boheman	Белокаемчатый жук	Ак каймалуу коңуз	Ак жээктүү коңуз

(56).	<i>Pectinophora gossypiella</i> (Saunders)	Хлопковая моль	Пахтачыл күбө	+
57.	<i>Premnotypes</i> spp.	Андийские картофельные долго-носики	Анды картөшкөчүл шиштум-шугу	Анды картөшкөчүл шиштумшуктары
(58).	<i>Pseudaulacaspis pentagona</i> (Targioni-Tozzetti)	Тутовая щитовка	Тытчыл калканчык	+
59.	<i>Pseudococcus citriculus</i> Green	Восточный мучнистый червец	Чыгыш тозондуу куртсымагы	+
60.	<i>Rhagoletismendax</i> Curran	Черничная пестрокрылка	Кара моюлчул алаканат	+
(61).	<i>Rhagoletis pomonella</i> Walsh	Яблонная муха	Алмачыл чымын	+
62.	<i>Rhizococcus hibisci</i> Kawai & Takagi	Гибискусовый корневой червец	Гибискус тамырчыл куртсымагы	+
63.	<i>Saperdacandida</i> Fabricius	Яблоневого круглоголового усач-скрипун	Тегерек баштуу алмачыл чыйкылдак мурутчан	+
64.	<i>Scirtothrips citri</i> (Moulton)	Цитрусовый трипс	Цитрусчул трипс	+
65.	<i>Scirtothrips dorsalis</i> Hood	Индокитайский цветочный трипс	Индокытай гүл трипси	+
66.	<i>Spodoptera eridania</i> (Cramer)	Южная совка	Түштүк үкү көпөлөгү	+
67.	<i>Spodoptera frugiperda</i> (Smith)	Кукурузная листовая совка	Жүгөрү жалбыракчыл үкү көпөлөгү	+
(68).	<i>Spodoptera littoralis</i> (Boisduval)	Египетская хлопковая совка	Египет пахтачыл үкү көпөлөгү	+
(69).	<i>Spodoptera litura</i> (Fabricius)	Азиатская хлопковая совка	Азия пахтачыл үкү көпөлөгү	+
70.	<i>Tecia solanivora</i> (Povolny)	Гватемальская картофельная моль	Гватемала картөшкөчүл күбөсү	+
71.	<i>Tetranychusevansi</i> Baker and Pritchard	Красный томатный паутинный клещ	Томатчыл желелүү кызыл кене	+
72.	<i>Thrips hawaiiensis</i> Morgan	Гавайский трипс	Гавая трипси	Гавайя трипси
73.	<i>Thrips palmi</i> Karny	Трипс Пальма	Пальма трипси	+
(74).	<i>Trogoderma granarium</i> Everts	Капровой жук	Капр коңузу	+
75.	<i>Tuta absoluta</i> (Povolny)	Южноамериканская томатная моль	Түштүк Америка томатчыл күбөсү	+
76.	<i>Zygogramma exclamationis</i> (Fabricius)	Подсолнечниковый листоед	Күн карама жалбырак жегичи	+

II. Евразиялык экономикалык бирликтин аймагында чектүү таралган карантиндик зыяндуу организмдер				
(77).	<i>Agilus mali</i> (Motschulsky)	Яблонная златка	Алмачыл алтынчык	+
78.	<i>Agilus planipennis</i> Fairmaire	Ясенева изумрудная златка	Ак чечекчил зымырыт түстүү алтынчык	+
(79).	<i>Bemisia tabaci</i> Gennadius	Табачная белокрылка	Тамекичил ак канат	+
(80).	<i>Carposina niponensis</i> Wlsingham	Персиковая плодоярка	Шабдалычыл шайтан көпөлөк	Шабдалычыл мөмө жегичи
(81).	<i>Ceratitis capitata</i> (Wiedemann)	Средиземноморская плодовая муха	Жер-Ортолук деңиз мөмөчүл чымыны	+
(82).	<i>Ceroplastes japonicus</i> Green	Японская восковая ложнощитовка	Япон момчул калкансөрөйү	+
83.	<i>Chrysodeixis chalcites</i> (Esper)	Золотистая двухпятнистая совка	Алтын түстүү кош темгилдүү үкү көпөлөк	+
84.	<i>Corythucha ciliata</i> Say	Клоп платановая кружевница	Чынар токугуч канталасы	+
85.	<i>Dendrolimus sibiricus</i> Chetverikov	Сибирский шелкопряд	Сибирь жибек көпөлөгү	+
86.	<i>Dendroctonus micans</i> (Kugelmann)	Большой еловый лубоед	Ири карагай булачылы	+
87.	<i>Epilachna vigintioctomaculata</i> Motschulsky	Картофельная коровка	Картөшкө өөдөкөчү	+
88.	<i>Frankliniella occidentalis</i> Pergande	Западный цветочный трипс	Батыш гүл трипсиси	+
(89).	<i>Grapholita molesta</i> (Busck)	Восточная плодоярка	Чыгыш шайтан көпөлөгү	Чыгыш мөмө жегичи
(90).	<i>Hyphantria cunea</i> Drury	Американская белая бабочка	Америка ак көпөлөгү	+
91.	<i>Lopholeucaspis japonica</i> (Cockerell)	Японская палочковидная щитовка	Япон таякча сымал калканчыгы	+
92.	<i>Lymantria dispar asiatica</i> Vnukovskij	Азиатский подвид непарного шелкопряда (Lda)	Жупсуз жибек көпөлөктүн Азия түрчөсү (Lda)	+
(93).	<i>Monochamus galloprovincialis</i> (Olivier)	Черный сосновый усач	Кыргыз карагайчыл кара мурутчан	Кызыл карагайчыл кара мурутчан
(94).	<i>Monochamus impluviatus</i> Motschulsky	Черный крапчатый усач	Кара чаар мурутчан	+
(95).	<i>Monochamus nitens</i> Bates	Черный блестящий усач	Кара жалтырак мурутчан	+
(96).	<i>Monochamus saltuarius</i> Gebler	Черный бархатно-пятнистый усач	Кара баркыт-темгилдүү мурутчан	+

(97).	<i>Monochamus sutor</i> Linnaeus	Малый черный еловый усач	Карагайчыл кидик кара муртчан	+
(98).	<i>Monochamus urussovii</i> (Fischer v. Waldheim)	Большой черный еловый усач	Карагайчыл ири кара муртчан	+
99.	<i>Myiopardalis pardalina</i> (Bigot)	Дынная муха	Коончул чымын	+
(100).	<i>Numonia pyrivorella</i> (Matsumura)	Грушевая огневка	Алмурутчул бүлбүлдөк	+
(101).	<i>Phthorimaea operculella</i> (Zeller)	Картофельная моль	Картөшкө бүргөсү	Картөшкө күбөсү
102.	<i>Polygraphus proximus</i> Blandford	Уссурийский полиграф	Уссурия полиграфы	Уссури полиграфы
(103).	<i>Popillia japonica</i> Newman	Японский жук	Япон коңузу	+
(104).	<i>Pseudococcus comstocki</i> (Kuwana)	Червец Комстока	Комсток куртсымагы	+
(105).	<i>Quadraspidiotus perniciosus</i> Comst.	Калифорнийская щитовка	Калифорния калканчыгы	+
(106).	<i>Viteus vitifoliae</i> Fitch.	Филлоксера	Филлоксера	+
Эскертүүлөр: + кыргызча которулган курт-кумурскалардын жана кенелердин аталыштары туура. (...)2014-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомуна такталып киргизилген тизмедеги түрлөр.				

АДАБИЯТТАР

1. Алдашев А.А. Биологиялык терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Фрунзе: Илим. 1990. 228 бет.
2. Шамбетов С.Ш., Айдарова Р.А., Убукеева А.У. Ботаникалык терминдердин жана өсүмдүктөрдүн аттарынын орусча-кыргызча сөздүгү. Фрунзе: Илим. 1975. 608 бет.
3. Ибраимова К.И. Курт-кумурскалардын турмушу жана алардын мааниси. Фрунзе: Илим. 1965. 77 бет.
4. Ибраимова К.И. Курт-кумурскалар дүйнөсү. Фрунзе: Кыргызстан. 1987. 56 бет.